

AQUAGEN AS
c/o AquaGen AS Industriveien 13
7200 KYRKSÆTERØRA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thomas Aurdal, 71 25 84 67

Vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven for AquaGen AS til oppdrett av laksefisk ved lokalitet 12904 Merraberget i Molde kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal gir etter søknad endret tillatelse etter forurensningsloven for AquaGen AS til produksjon av stamfisk av laks, ørret og regnbueørret ved lokalitet 12904 Merraberget i Molde kommune. Tillatelsen omfatter to produksjonssykluser med en maksimal tillatt biomasse (MTB) på totalt 2 630 tonn. Etter to produksjonssykluser med økt biomasse opp til nytt biomassetak, omfatter tillatelsen igjen en MTB på kun 1 755 tonn. En eventuell permanent økning kan etter ny søknad bli vurdert igjen på et senere tidspunkt, da på bakgrunn av oppdatert dokumentasjon av tilstand i resipienten.

Tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Det vedtas et gebyr på kr 88 700 for saksbehandlingen.

Vi viser til søknad, med vedlegg, datert 18.12.2023 fra AquaGen AS om endret utslippstillatelse for økning av MTB og anlegg ved lokalitet 12904 Merraberget i Molde kommune. Søknaden ble oversendt til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal av Møre og Romsdal fylkeskommune 03.01.2024. Videre viser vi til rapport etter visuell undersøkelse utført av Åkerblå AS innsendt 03.07.2024. Søknaden var klar til behandling etter forurensningsloven med innsending av den visuelle undersøkelsen 03.07.2024.

Vedtak

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal vedtar at søknaden om endring av tillatelse av 10.05.2011 til produksjon av laksefisk ved lokaliteten 12897 Honnhammarvika i Tingvoll kommune skal behandles etter forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 34-2 bokstavene c og d.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal vedtar etter søknad om endring av tillatelse av 10.05.2011 til produksjon av stamfisk av laksefisk ved lokaliteten at tillatelsen skal åpne for to produksjonssykluser med en maksimal tillatt biomasse (MTB) på 2 630 tonn. Etter disse to produksjonssyklusene vil tillatelsen igjen gjelde for en biomasse på kun 1 755 tonn dersom ikke noe annet bestemmes i nytt vedtak.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i *Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) §§ 11 og 16, og endret i medhold av § 18.

Tillatelsen erstatter tidligere tillatelser etter forurensningsloven ved den aktuelle lokaliteten.

Tillatelsen kan ikke benyttes uten at det også foreligger tillatelse etter akvakulturloven.

Bakgrunn

Akvakulturlokaliteten 12904 Merraberget i Molde kommune ble først klarert i 1994. Lokaliteten har vært klarert for en biomasse på 1 755 tonn. AquaGen AS søkte 18.12.2023 om økt biomasse til 2 630 tonn (en økning på 875 tonn). I søknaden er produksjon av stamfisk av laksefisk oppgitt som formål. Årlig planlagt produksjon oppgis til 2 000 tonn, med et forventet fôrforbruk på 2 200 tonn. Søknaden ble 03.01.2024 oversendt til Statsforvalteren i Møre og Romsdal av Møre og Romsdal fylkeskommune for behandling etter forurensningsloven. Molde kommune har gjennomført høring av søknaden.

Visuell undersøkelse med kartlegging av sårbare arter og naturtyper ble gjennomført i 2024 av Åkerblå AS, og rapport sendt Statsforvalteren 03.07.2024.

Høring

Møre og Romsdal fylkeskommune oversendte til Statsforvalteren 30.04.2024 merknad til søknaden fra Molde kommune og én høringsuttalelse. Uttalelsen var fra Naturvernforbundet i Møre og Romsdal. Kommunen informerte om at søknaden har vært lagt ut til offentlig innsyn. Her følger et sammendrag av merknader, tillatelser/klareringer og uttalelser:

Molde kommune (28.04.2024)

Kommunen har ingen vesentlige merknader.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal (11.02.2024)

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal uttaler seg etter avtale med Naturvernforbundet i Molde, da det er flere kommuner som kan bli påvirket.

Forbundet skriver at det er svært mange laksevassdrag som er «svært forstyrret» av oppdrettsfisk og at hele fjordsystemer er påvirket av overgjødning, videre at villfisk blir påvirket av smitteproblemer. De mener oppdrettsnæringens behov og økonomiske interesser prioriteres fremfor naturens behov. Det påpekes at Merraberget-lokaliteten ligger nær grensen til en nasjonal laksefjord.

Forbundet mener lokaliteten burde vært sanert og erstattet med en løsning lenger ut i fjorden. De mener det er til ulempe for fjordsystemet at produksjonsvolumet økes siden området har stor sumpåvirkning fra oppdrett.

De viser til at det er skrevet i konsekvensutredningen at det ikke er registrert korallrev i tiltaksområdet, og mener det burde ha vært gjort en vurdering av årsaken til dette. De foreslår at årsaken til at det ikke er registrert korallrev er at det ikke er gjort undersøkelser, eller at det kan være noe med fjorden som er årsak.

Mattilsynet (08.05.2024)

Mattilsynet godkjenner søknaden om utvidelse etter dyrehelsereguleringen og dyrevelferdsreguleringen. Godkjenningen gjøres etter en total vurdering, til tross for mangel på

optimale strømforhold ved lokaliteten. De påpeker viktigheten av å vise tilstrekkelig hensyn i perioder med vandring av ville anadrome stammer.

Mattilsynet opplyser at anlegget har høy risikoklasse, dette da det er et åpent sjøanlegg med stamfisk, fisk flyttes til landsetting og det er annen flytting og bruk enn kun til slakt.

Mattilsynets vedtak er hjemlet i dyrehelseforskriften § 4 Dyrehelseforordningen (EU) 2016/429 artikkel 181 nr. 1 og akvabiosikkerhetsforskriften §§ 6, 7 og § 3 jf. forordning (EU) 2020/691 artiklene 5, 7 jf. vedlegg I del 1 og 2. Matloven § 23 gir Mattilsynet hjemmel til å fatte vedtak.

Fiskeridirektoratet (27.05.2024)

Fiskeridirektoratet vurderer at utvidelsen av MTB og anleggsramme ikke vil medføre vesentlig økt arealbeslag eller direkte konsekvenser for fiskeriinteresser i forhold til dagens situasjon. De har derfor ikke innvendinger til at det gis tillatelse som omsøkt.

Fiskeridirektoratet har i sin vurdering lagt vekt på fiskeriinteresser i form av registrerte gyte- og oppvekstområder, kaste- og låsettingsplasser og bruk av aktive og passive redskaper. Ca. 580 m fra overflateanlegget ved lokaliteten er det et område for passive redskaper (garn), og ca. 1,5 km unna er det et område for aktive redskaper (rekestrål). Havforskningsinstituttet (HI) har kartlagt et lokalt viktig gytefelt for torsk i fjorden, ca. 6,7 km unna lokaliteten. Fiskeridirektoratet har registrert et gyteområde for uer ca. 7 km sørøst for lokaliteten.

Kystverket (18.06.2024)

Kystverket gir tillatelse til arealendring av akvakulturanlegget, i tråd med det som er omsøkt, med hjemmel i havne- og farvannsloven § 14, 3. ledd bokstav a.

Kystverket vurderer at den nye anleggsplasseringen ikke vil få vesentlige konsekvenser for ferdselen i området. Det er satt vilkår for tillatelsen. Disse innebærer blant annet at det skal sendes informasjon om anlegg til kartverket, at anlegget må forankres/fortøytes og merkes tilstrekkelig, at det må utføres forsvarlig vedlikehold til enhver tid, at det skal sørges for at elementer som løsner fra anlegget fjernes og at det ved permanent opphør på lokaliteten skal sørges for fullstendig opprydning og fjerning av installasjoner over og under vann.

Uttalelse om allmenne interesser

I tillegg til å avgjøre søknaden om endring av utslippstillatelse, skal Statsforvalteren gi en uttalelse om naturvern-, friluft-, fiske-, og viltinteresser. Denne uttalelsen blir sendt i et eget brev.

Rettslig grunnlag

Ifølge *Lov om vern mot forurensning og om avfall* (forurensningsloven) § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning, med mindre det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller det er gitt tillatelse etter § 11.

Det følger av forurensningsforskriften § 34-2 at det er tillatt å drive akvakultur uten særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom lokaliteten er klarert for virksomheten etter akvakulturregelverket. Statsforvalteren kan likevel bestemme at akvakultur er ulovlig uten særskilt tillatelse dersom nærmere bestemte vilkår er oppfylt. I så fall skal vi vurdere om det kan gis tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven § 11.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) setter krav til all offentlig saksbehandling, mens *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) setter en del

spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet. Et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen av om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det fremgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Forskriften stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Kunnskapsgrunnlag og vurdering av søknaden

Statsforvalteren skal vurdere de forurensningsmessige ulempene ved oppdrettsaktiviteten opp mot fordeler og ulemper som den ellers vil medføre.

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av store partikler (spillfôr og fekalier), svevepartikler og oppløste stoff. De største partiklene vil sedimentere i umiddelbar nærhet av anlegget og påvirke bunnforholdene her. Mindre partikler og oppløste næringsstoffer vil kunne gi virkninger lengre ut i resipienten. Fra et anlegg vil det også være utslipp av legemidler og fra impregnering av nøter. Eventuelle miljøgifter fra fôr vil også kunne forekomme.

Det er fiskeoppdrett som er den største kilden til utslipp av næringsalter langs kysten. En regional overgjødning av kystvannet vil ha store konsekvenser for miljøkvaliteten i våre kyststrøk, men basert på tilgjengelig kunnskap vurderes generelt sannsynligheten for at dette skal skje som lav, med dagens produksjonsvolum. Overvåking rundt anleggene og av marine økosystemer er nødvendig for å avdekke risikoområder som krever at det tas spesielle hensyn.

Et oppdrettsanlegg vil også kunne påvirke omgivelsene ved at aktiviteten medfører ulemper som støy, lukt og lys.

Søknaden med vedlegg, undersøkelser av miljøtilstand og naturmangfold og strømmålinger vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlag sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbasen, Artsdatabanken og Fiskeridirektoratets kart), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken anses som rimelig godt opplyst.

Registrerte naturverdier og fiskeriinteresser i området

Vi har gjennomgått kartdatabasen Gislink og Fiskeridirektoratets kartverktøy for å se registrerte forekomster av naturmangfold og fiskeriinteresser i områdene rundt anlegget.

Ved Meløya, som ligger i underkant av en kilometer nord for anlegget, er det registrert et yngleområde for kanadagås. På land i nærheten av anlegget er det registrert beiteområder for hjort og rådyr. Det er også, ca. 300 meter unna anlegget, registrert et felt med gammel lauvskog, med områdenavn Fressviklia: Skrøbukta, verdivurdert til viktig. Flere felt med gammel lauvskog er registrert litt lenger øst (Jordalsgrenda: Balsneset-Ytterskrøa og Jordalsgrenda: Midtskrøa).

En rekke akvakulturlokaliteter er registrert i Tingvollfjorden nordvest for anlegget ved Merraberget. De nærmeste av disse er 12897: Honnhammarvika og 12896: Hegerbergtrøa, som i likhet med

12904: Merraberget eies av AquaGen AS. Avstanden er ca. 10 km til Honnhammarvika og 13 km til Hegerbergtrøa. Med unntak av den landbaserte lokaliteten 12917 Sjølseng ved Sunndalsøra, er det ingen andre akvakulturlokaliteter i Sunndalsfjorden innenfor Merraberget. Ved 12897 Honnhammarvika er det, som ved Merraberget, søkt om økning i biomassen.

Et lokalt viktig gytefelt for torsk er registrert i indre deler av Sunndalsfjorden, ca. 7 km inn sørøst for Merraberget. Feltet har gytefeltverdi 2, og det skal ha noe egg, men lite tilbakeholdelse av eggene. Det er også registrert et gytefelt for uer lenger inne i Sunndalsfjorden, ca. 7 unna Merraberget.

Midtfjords i Sunndalsfjorden/Tingvollfjorden er det registrert et svært langstrakt felt for fiske med aktive redskaper/rekefelt. Feltet passerer Merraberget i ca. 1,8 km avstand. Fiskeplasser for passive redskaper er registrert like øst for Merraberget (ca. 700 meter øst for anlegget) og ved Fjøseidbukta og Havdalsbukta på andre siden av fjorden, ca. 2,4 og 2,2 km unna i retning henholdsvis nord og nordøst. Gytefeltene og fiskeriinteressene i området er også påpekt av Fiskeridirektoratet i deres høringsuttalelse.

Fiskeridirektoratet har oppgitt i sin høringsuttalelse at de vurderer at utvidet MTB og anleggsramme ikke vil medføre direkte konsekvenser for fiskeriinteressene i området. Vi har ikke holdepunkter for at økt utslipp ved omsøkt utvidelse vil ha nevneverdig negativ påvirkning på fiskeriinteressene.

Anlegget ligger nær et sjøområde definert som nasjonal laksefjord, Sunndalsfjorden. Området ble gitt denne statusen for å beskytte laksestammen i det nasjonale laksevassdraget Driva, som har høy gytebestand for laks og i tillegg en viktig sjøarebestand. Vi har ikke holdepunkter for at *utslipp* som følge av økt biomasse ved anlegget vil gi nevneverdig negativ påvirkning på laksefjorden. Økt biomasse kan imidlertid tenkes å kunne føre til økt risiko for *smittespredning* fra oppdrettsfisk til villfisk. Denne problemstillingen blir i liten grad vurdert av oss i vår behandling av utslippstillatelse, men vil bli sett nærmere på av fylkeskommunen i deres behandling av saken etter annet lovverk.

Miljøundersøkelse: Forundersøkelse

Forundersøkelse utført av Åkerblå AS var vedlagt søknaden, jf. rapport nr. 110206681-3006-01-001, datert 13.10.2023. Forundersøkelsen gir en kortfattet beskrivelse av resultatene fra batymetrisk kartlegging, strømmålinger, B- og C-undersøkelser og strandsoneundersøkelse samt hydrografiske data. Forundersøkelsen er utført i forbindelse med søknad om utvidelse av lokaliteten.

Åkerblå skriver at spredningsstrømmen indikerer spredning av avfall fra anlegget mot øst, mens bunnforhold, bunnstrøm og resultater av undersøkelsene indikerer at påvirkningen går mot vest. Åkerblå foreslår at overvåkning mot øst gjøres med en stasjon («Mer-4») mot ytterkant av overgangssonen, mens overvåkning mot vest gjøres med to stasjoner, der den ytterste utgjør C2-stasjonen («Mer-2») ca. 400 m unna nåværende anlegg og en stasjon til ca. 160 m fra nåværende anlegg («Mer-3»).

I anleggssonen var det opprettet 10 prøvestasjoner, og disse var jevnt fordelt i nåværende anlegg med én stasjon i hvert bur. Det var generelt ikke tegn til overbelastning, men i sørvest var det to stasjoner med noe lav pH, som ga dem tilstand 2 («god»). 7 av 10 stasjoner har bløtbunn. Økt biomasse vil gi økt belastning, men Åkerblå skriver at en utviding av anleggsområdet vil gjøre at belastningen spres over et større areal enn nå. Åkerblå vurderer at sedimentmiljøet under anlegget har håndtert påvirkningen fra produksjonen meget godt. 8 av 10 stasjoner hadde tilstand 1 («meget god»), mens 2 hadde tilstand 2 («god»). Helhetlig hadde lokaliteten tilstand 1. Resultatet samsvarer i det store og hele med tidligere B-undersøkelser, som går tilbake til 2011.

To C-undersøkelser er utført ved Merraberget. C1-stasjonen («MER-1») er plassert der B-undersøkelse viste størst belastning, og representerer overgangen mellom anleggssone og overgangssone. C2-stasjonen («MER-2») er flyttet mellom undersøkelsene for å ta høyde for utvidet overgangssone ved anleggsutvidelse. «MER-3» er beholdt som den var for å kunne se utviklingstrender. «MER-4» er plassert 320 m nordøst for anlegget for å kunne detektere eventuell belastning i den retningen.

«MER-1» oppnådde dårlig miljøtilstand. I overgangssonen fikk to stasjoner svært god tilstand, mens «MER-3» fikk moderat. Også referansestasjonen hadde svært god tilstand.

Forundersøkelsesrapporten beskriver også en strandsoneundersøkelse utført 18.08.2022. Denne skal ha vist svært god miljøtilstand i influensområde og referanseområde. Det var imidlertid tegn til påvirkning i form av lurv over et større dybdeintervall og begrenset tareforekomst dypere i sjøsonen. Åkerblå skriver at dette kan skyldes kråkebollers nedbeiting av tareskog og en generell økning av lurv langs kysten.

Åkerblå mener det omsøkte biomassetaket vil gi en detekterbar endring i anleggsområdet, men at den nye anleggsutformingen vil være gunstig i forhold til å spre belastningen. Dessuten vil anlegget gå noe lenger ut i fjorden der det er antatt bedre vannutskiftning. Bunnstrømmen har i perioder vist strømstyrke over 10 cm/s, som anses som sterkt nok til å resuspendere eventuelle akkumulerte partikler.

Strømmålinger

Åkerblå AS har utført strømmålinger ved lokaliteten og utarbeidet en rapport med resultatet, jf. rapport av 28.10.2022, *Vurdering av strømforhold ved Merraberget SR-AG-Merraberget-102791-01-001*.

Det er målt overflatestrøm (5 m dyp), dimensjoneringsstrøm (15 m dyp), spredningsstrøm (75 m dyp) og bunnstrøm (128 m dyp). Målingene er utført i januar-april 2020 og mai 2021-juli 2022. Strømmen i området ble funnet å være mot NØ/Ø/SØ – SV/V på 5, 15 og 128 m dyp, noe som stemmer med bunntopografien og fjordens orientering.

Målt maksimal strømhastighet var på 46,8 cm/s ved 5 m, 34,5 ved 15 m, 10,9 ved 75 m og 12,7 ved 128 m. Signifikant maks var på henholdsvis 11,2, 7,0, 3,8 og 4,5 cm/s. Gjennomsnittsstrømhastighet var på henholdsvis 6,0, 3,9, 2,3 og 2,6 cm/s. Neumann-parameteren ble bestemt til henholdsvis 0,2, 0,3, 0,3 og 0,1 ved de fire dypene.

Signifikant maksimal strømhastighet er gjennomsnittet av den høyeste tredjedelen av målingene og anses å gi en indikasjon på strømstyrken i området. Åkerblå vurderer denne som middels sterk på 5 m dyp, svak på 15 m, svært svak på 75 m og svak på 128 m. Gjennomsnittlig hastighet vurderes som middels sterk på 5 m, men svak på 15 m, 75 m og 128 m. Uregelmessig oppstår det imidlertid høy strømhastighet ved lokaliteten som følge av vind og oppstuvning.

Varigheten av perioder med strømstille kan ha betydning for vannutskiftningen. Et akvakulturanlegg vil ha bedre vannutskiftning om det er orientert med langsiden mot dominerende strømretning enn om merdene ligger etter hverandre langs hovedstrømretningen.

Høy Neumann-parameter indikerer retningsstabil strøm, mens Neumann-parameter kan bety at vannstrømmen har skiftende retning og kanskje bare flyter frem og tilbake ved startpunktet. Åkerblå vurderer at vannutskiftningen på 5 m, 15 m og 75 m er god siden vannet for det meste beveger seg vekk fra startpunktet. Det er kun i kortere perioder at vannet flyter frem og tilbake på samme sted.

Åkerblå vurderer videre at vannutskiftningen på bunndypet ikke nødvendigvis er dårlig til tross for lav Neumann-parameter, dette fordi det ble observert perioder med strøm i én retning med større varighet enn en dag.

Åkerblå vurderer at mye av sedimentasjonen fra anlegget vil legge seg mot Ø/SØ, som er retningene med mest vannutskiftning. Med utgangspunkt i strømhastighetene målt på spredningsdypet (75 m), vil avfall spre seg lengst mot Ø/SØ og SV/V, opptil 250 m vekk fra utslippspunktet.

Det er viktig at det ikke skjer uakseptabel akkumulasjon av avfallsstoffer på sjøbunnen nær anlegget. Vannutskiftningen i området er vurdert å være forholdsvis god til tross for ikke veldig sterke strømforhold. Utvidet anleggsramme vil kunne ha gunstig effekt i forhold til gjennomstrømning og omsetning av avfallsstoffer.

Miljøundersøkelse: B-undersøkelser

Åkerblå AS har utført B-undersøkelse ved lokaliteten, jf. rapport nr. 12893, datert 22.05.2023. En B-undersøkelse er en enkel trendovervåkning av bunnforholdene under et akvakulturanlegg. Undersøkelsen omfatter prøver som vurderes etter fauna og biodiversitet, kjemiske forhold (pH og redokspotensiale) og sensoriske forhold (gass, farge, lukt, konsistens, volum og slamtykkelse).

Undersøkelsen ga 8 av 10 undersøkte stasjoner tilstand 1 («meget god»). 2 stasjoner fikk tilstand 2 («god»), og disse lå sørvest i anlegget, noe som skal samsvare med informasjon fra AquaGen om hvor produksjonen var konsentrert. 3 stasjoner ble funnet å være hardbunn.

Miljøundersøkelse: C-undersøkelser

Åkerblå AS har utført C-undersøkelser ved lokaliteten, jf. rapport nr. 104037-01-003, datert 24.03.2023. En C-undersøkelse er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget og utover i resipienten og består av undersøkelser av bløtbunns-makrofauna og målinger av fysiske og kjemiske støtteparametere.

Økt organisk belastning kan gi redusert artsantall på sjøbunnen, og opportunistiske arter kan øke i antall mens mer sensitive arter kan forsvinne. Stor tilførsel av organisk materiale kan gi lavt oksygeninnhold i vannet fordi oksygenet blir forbrukt ved nedbrytning. Ved utilstrekkelig tilførsel av nytt, oksygenrikt vann vil det kunne dannes giftig hydrogensulfid (H₂S). Også surhetsgrad (pH) og redokspotensial (E_h) brukes til å avgjøre om bunnen er belastet av organisk materiale. I tillegg måles tungmetaller (sink og kobber), fosfor og nitrogen i sedimentet.

C-undersøkelsen fra 2023 ble utført fire måneder etter utslakt av fisken, noe som er to måneder senere enn hva veilederen NS9410 definerer som innenfor «maksimal belastning». Åkerblå antar likevel at resultatene ikke ville vist andre forhold om undersøkelsen hadde blitt utført tidligere.

Faunaresultatene samlet viste moderate forhold i overgangssonen. Stasjonen lengst nordøst («MER-2») fikk svært god tilstand, mens stasjonen mot vest («MER-3») fikk moderat. Kjemiske parametere viste i hovedsak lave konsentrasjoner i hele området. Ved «MER-3» var det større tilstedeværelse av opportunistiske arter, noe som kan være årsaken til lavere tilstand der. «MER-1» hadde dårlig tilstand, noe som er en sterk nedgang siden forrige C-undersøkelse (2017), da den oppnådde meget god tilstand, og skyldes sterk økning i dominansen til den hyppigst forekommende arten.

Det ble observert nedgang i karboninnholdet siden forrige undersøkelse, men en viss økning i sink- og kobberverdiene og fosfor- og nitratmengden. Nivåene var imidlertid generelt lave i hele området.

Åkerblå skriver at dersom en skal følge kravene til undersøkelsesfrekvens i NS9410, skal det utføres undersøkelser ved hver andre produksjonssyklus, dette siden det var moderat belastning i overgangssonen.

Visuell undersøkelse (Åkerblå, 02.07.2024)

Åkerblå AS har utført visuell undersøkelse med kartlegging av sårbare arter og naturtyper ved lokaliteten. Resultat er beskrevet i Åkerblås rapport nr. 110211276-3017-01-001, datert 02.07.2024.

Det ble kjørt ca. 24 km med ROV (fjernstyrt undervannsfarkost) med søkelinjer i dybder varierende fra 250 meter til tidevannssone. Linjene ble lagt innenfor en radius av 1 km fra anleggsrammen, med høyest fokus innenfor en radius på 250 meter fra omsøkt ny ramme, og også ved utspring der det var forventet hardbunn. Undersøkt område varierte fra bløtbunn ved flatere topografi til hardbunn og berg ved skrånende topografi.

Naturtypen sjøfjærbunn ble funnet i områder med bløtbunn og tydelige tegn til bioturbasjon. Naturtypen svampskog ble funnet i tre områder med hardbunn. Det ble også registrert punkter med forekomster av fire ulike arter av sjøfjær.

Svampskogen ble beskrevet som glissen, i hovedsak dominert av vifteformet svamp, men også med innslag av fingerformet, stilkformet og skorpedannende svamp. Svampskog ble påvist fra ca. 350 m unna planlagt anleggsramme. Åkerblå skriver at de ofte observerer naturtypen svampskog der det er hardt substrat og gode strømforhold, men at kunnskapen om forekomst av svampskog i norske fjorder generelt er begrenset. Svamp er filterspisende og bedrer vannkvaliteten ved å filtrere ut organisk materiale i vannmassene, samt at den danner habitater der andre arter kan leve. I områder med svampskog kan en også ofte finne koraller. Åkerblå skriver at svampen trolig vil kunne påvirkes negativt av økte konsentrasjoner av organisk materiale og partikler i vannmassene, og OSPAR beskriver naturtypen svampskog som et sårbart habitat i den aktuelle regionen.

Det ble funnet flere områder med bløtt sediment med tydelige tegn til bioturbasjon og gravende megafauna. Det ble funnet forekomster med høy tetthet av forskjellige arter av sjøfjær innenfor 250 meter fra anlegget i vestlig og nordvestlig retning og også forholdsvis tette bestander av sjøfjær i nord. Naturtypen sjøfjærbunn og gravende megafauna ble vurdert å dekke minst 12 500 m² av undersøkt område. De vanligst forekommende sjøfjærartene var liten piperenser og hanefot, men det ble også funnet stor piperenser og vanlig sjøfjær. Sjøfjærbunn vurderes ikke av OSPAR som en sårbar naturtype i den aktuelle regionen.

Det ble flere steder i østlig retning av planlagt anlegg registrert ansamlinger av kjempefilskjell. Disse ble funnet sammen med kalkrørslevende børstemark på bratt hellende bergvegger. Kjempefilskjell assosieres med forhold som også er gunstige for korallarter og svampsamfunn. Langs én av søkelinjene ble det funnet to individer av dødningehånd, som er et koralldyr, men som ikke er listet som sårbar etter OSPAR-listen eller norsk rødliste.

Det ble også stedvis funnet en del tare, men ikke tareskog, og det ble gjort funn av forholdsvis mange kråkeboller.

De påviste artene av sjøfjær, som er et koralldyr, var *Funiculina quadrangularis*, *Kophobelemnion stelliferum*, *Pennatula phosphorea* og *Virgularia mirabilis*, som alle har status LC (intakt) på rødlisten. Det ble også gjort noen funn av sjøfjær som ikke lot seg bestemme ned til art.

Undersøkelsen avdekket ikke sårbare arter eller naturtyper innenfor 250 meters radius av planlagt anleggsramme. Svampskog, og også sjøfjærbunn, ble påvist noen steder der det er planlagt nye ankerfester.

Resipientforhold

Anlegget ved Merraberget ligger i vannforekomsten *Sunnalsfjorden*, ID 0303010902-6-C. I databasen *Vann-nett* har denne vannforekomsten «moderat» økologisk tilstand med «høy» presisjon og «dårlig» kjemisk tilstand» med «middels» presisjon. Tilstanden er basert på flere undersøkelser ved akvakulturanlegg, men også miljøundersøkelser utført for å kartlegge påvirkning fra industri og tidligere gruveaktivitet ved Raudsand. Som påvirkere på vannforekomsten er det lagt inn utslipp fra fiskeoppdrett med liten grad av påvirkning, påvirkning fra industri med stor grad av påvirkning, utslipp fra renseanlegg med liten grad av påvirkning og diffust forurenset sjøbunn med ukjent grad av påvirkning. Det er risiko for at miljøtilstanden ikke nås innen fristen i vannforskriften, og miljøtilstanden vil være avhengig av pågående tiltak.

Vurdering av behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven

Nytt forurensningsregelverk for akvakultur ble vedtatt 2. februar 2024. Det nye regelverket innebærer at akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven uten særskilt tillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virksomheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven. Dette følger av forurensningsforskriften § 34-2 første ledd.

Det fremgår av § 34-2 andre ledd at statsforvalteren likevel i unntakstilfeller kan bestemme at akvakultur er ulovlig uten særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11. Dette forutsetter at et av vilkårene i andre ledd bokstav a til d er oppfylt.

Det aktuelle anleggets tillatelse etter forurensningsloven ble gitt før 2. februar 2024, og er omfattet av overgangsordningen i akvakulturdriftsforskriften § 70 tiende ledd. Overgangsordningen innebærer at tillatelsen gjelder frem til 2. februar 2026. Fra dette tidspunktet faller tillatelsen bort og virksomheten går over til forskriftsregulering i henhold til kravene i akvakulturdriftsforskriften, med mindre statsforvalteren har bestemt at virksomheten fortsatt skal reguleres av enkelttillatelse.

Intensjonen bak overgangsregelen er at tillatelser gitt før 2. februar skal gjelde frem til 2. februar 2026, selv om det søkes om endringer i virksomheten som forurensningsmyndigheten ikke tidligere har vurdert. Det at det nå søkes om slike endringer i en tillatelse omfattet av overgangsordningen regnes som "andre særlige forhold" etter forurensningsforskriften § 34-2 andre ledd bokstav d. Vi finner også at det kan være grunn til å tro at utslipp fra virksomheten ved omsøkt økt produksjon kan bidra til at resipientens tålegrense overskrides, jf. bokstav c. Statsforvalteren vurderer på grunnlag av disse forholdene at søknaden skal behandles etter forurensningsloven § 11.

Vurdering etter forurensningsloven § 11

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil føre med seg. Fordelene kan være viktige samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

I regjeringens havbruksstrategi ([Et hav av muligheter – regjeringens havbruksstrategi](#)) er det satt som mål å øke veksten i havbruksnæringen innenfor bærekraftige rammer, og å tillate produksjon på tilgjengelige lokaliteter vil bidra til å oppfylle denne målsettingen. Samtidig skal det også tas hensyn til at oppdrett skal være bærekraftig og miljømessig forsvarlig.

Tilgjengelig kunnskap gir ikke fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalter og organisk stoff kan ha på naturmangfoldet i en fjord. En vurdering av anleggets påvirkning, med vesentlig økt biomasse, vil være forbundet med usikkerhet. I tilfeller der kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, skal føre-var-prinsippet vurderes, jf. § 9 i naturmangfoldloven. Mange forhold ved saken er godt opplyst, men vi finner at på grunnlag av foreliggende kunnskapsgrunnlag er vanskelig å forutsi virkningen av den økte biomassen på resipienten. Av den grunn mener vi føre-var-prinsippet skal komme til anvendelse i denne saken.

B-undersøkelsen utført i 2023 viste generelt et sedimentmiljø uten tydelige tegn til belastning, og tidligere B-undersøkelser har vist lignende resultater. C-undersøkelsen utført i 2022 (rapportdato 24.03.2023) viste kun moderat tilstand i en stasjon vest for anlegget, «MER-3», med økt mengde opportunistiske arter. C-stasjonen i anleggssonen, «MER-1» hadde dårlig tilstand med en enkelt art av børstemark som sto for mer enn 90 % av det totale individantallet. Dette er en forverring av tilstanden siden C-undersøkelsen i 2017. C-undersøkelsen i 2022 ble utført fire måneder etter utslakt av fisken, som er to måneder senere enn veilederen NS9410 definerer som maksimal belastning. Det er usikkert om undersøkelsen, som altså indikerer at det er en viss belastning i området, ville vist andre resultater om den hadde blitt utført innenfor tidsrommet veilederen anbefaler. Den planlagte endringen av anleggsrammen vil kunne være gunstig i forhold til å gi god gjennomstrømning og spredning av avfallsstoffer fra anlegget.

AquaGen AS bekreftet i brev av 22.08.2024 til Statsforvalteren at det er planlagt å avvikle og fjerne lokalitet 12896 Hegerbergtrøa, som disponeres av samme virksomhet er klarert for en MTB på 1 755 tonn stamfisk av laksefisk, innen utgangen av 2025. I perioden frem mot avvikling er det ikke planlagt drift på anlegget, men virksomheten skriver at det er viktig at denne lokaliteten kan beholdes som en lagringsplass for utstyr mens lokalitetene 12897 Honnhammarvika og 12904 Merraberget bygges ut. Det er grunn til å tro at en avvikling av 12896 Hegerbergtrøa vil kunne kompensere for økt produksjon ved Merraberget når det gjelder totalpåvirkningen på fjorden.

Ut ifra funnene i den visuelle undersøkelsen utført i 2024 synes det rimelig å anta at en økning i biomassen ved anlegget vil kunne medføre noe større belastning på en forekomst av svampskog, som er en filterspisende organisme, og dermed sårbar for partikler og organisk materiale i vannmassene. Svampskogforekomsten ble i imidlertid beskrevet som glissen, og har en vesentlig avstand til anlegget. Vi kan ellers ikke se at utvidet produksjon vil medføre nevneverdig risiko for truede arter eller sårbare naturtyper, basert på foreliggende kunnskapsgrunnlag.

Økologisk tilstand for den aktuelle vannforekomsten, *Sunnalsfjorden* (0303010902-7-C), er moderat mens kjemisk tilstand er dårlig. Fiskeoppdrett er oppført med liten grad av påvirkning på vannforekomsten, basert blant annet på C-undersøkelsen fra 2017, mens punktutslipp fra industri har stor grad av påvirkning. Også punktutslipp fra renseanlegg og diffust forurenset sjøbunn er ført opp som påvirkere. Vi har ikke holdepunkter for at en økning av biomassen på anlegget ved Merraberget vil føre til vesentlig større grad av påvirkning, men det kan ikke utelukkes. Vi finner det, basert på foreliggende kunnskapsgrunnlag, alt i alt ikke sannsynlig at økt produksjon ved anlegget vil medføre alvorlige eller irreversible effekter i miljøet. Fortsatt overvåkning i resipient vil være nødvendig for å avgjøre om økningen medfører risiko for uakseptable konsekvenser.

Basert på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget finner vi det usikkert hvordan en økning i biomassen vil virke inn på resipienten. Vi vurderer at det er svært uheldig at C-undersøkelsen i 2023 ikke er tatt på maksimal belastning. Når resipient også har vist tegn til negativ påvirkning vurderer vi at det er uforsvarlig å gi en permanent tillatelse på nåværende tidspunkt. Sammenholdt med de positive samfunnsmessige virkningene av en økning i produksjonen ved anlegget, finner

Statsforvalteren det rimelig å gi endret tillatelse som åpner *midlertidig* for økt biomasse ved anlegget, tilsvarende en MTB på 2 630 tonn. Dette innebærer at tillatelsen etter to produksjonssykluser med økt biomasse opp til nytt tak på 2 630 tonn MTB igjen kun vil åpne for en MTB på 1 755 tonn, dersom ikke noe annet blir bestemt i nytt vedtak.

En eventuell permanent økning av biomassen vil etter ny søknad kunne bli vurdert, blant annet på bakgrunn av nye C-undersøkelser. En eventuell søknad om dette bør ha vedlagt dokumentasjon som viser at økt produksjon opp mot nytt tak på 2 630 tonn over to sammenhengende produksjonssykluser ikke har medført uakseptable konsekvenser i resipienten.

Vilkår

I henhold til naturmangfoldloven § 12 skal det for å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet, tas utgangspunkt i driftsmetoder og teknikker som gir de beste samfunnsmessige resultatene. Vi har i tillatelsen stilt en del krav om miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. I tillegg er det stilt krav om miljøundersøkelser for å dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

Tabellen under gir en oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

<i>Tiltak</i>	<i>Frist</i>	<i>Henvisning til vilkår</i>
C-undersøkelse	Etter første periode med maksimal belastning med økt produksjon	11.1
Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer	Så snart som mulig og før produksjonen ved anlegget økes (skal kunne fungere som referanse for senere undersøkelser)	11.2
Strandsoneundersøkelse	Årlig	11.3
Makroalgeundersøkelse	Plan for undersøkelser sendes Statsforvalteren så snart som mulig	11.4

Tillatelsen åpner for to produksjonssykluser med økt biomasse tilsvarende en MTB på 2 630 tonn. Etter disse to syklusene vil tillatelsen igjen omfatte kun 1 755 tonn dersom ikke noe annet bestemmes i nytt vedtak.

Ansvar og plikter

Selv om det gis tillatelse til å drive denne aktiviteten, utelukker ikke dette ansvar for eventuelle skader, ulemper eller tap som er forårsaket av forurensningen. Tillatelsen fritar derfor ikke for erstatningsansvar, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til kravene i tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven er straffbart. Det er også straffbart å bryte krav i forskriftene til disse lovene.

Denne tillatelsen kan også senere endres, men endringssøknad må da sendes inn i god tid *før* en eventuell endring kan gjennomføres. Forurensningsmyndigheten må ha tilstrekkelig tid til å behandle søknaden og sikre at alle nødvendige opplysninger foreligger før tillatelsen eventuelt kan endres.

Det vil også kunne bli gjort endringer på krav som er stilt dersom det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, jf. forurensningsloven § 18.

Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Vi viser til vårt varsel av 05.07.2024 om saksbehandlingsgebyr og videre til *Forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser.

Som varslet plasseres saken under gebyrsats 5. Det betyr at tiltakshaver skal betale **kr 88 700** for saksbehandlingen, dette da det juli 2024 ble foretatt en mindre justering av satsene. Vår ressursbruk ved behandling av søknaden er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Faktura blir sendt ut av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadatoen.

Gebyrvedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5 En eventuell klage bør grunngis og skal sendes til Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Klagen blir ikke gitt oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med det som er nevnt over. Dersom Miljødirektoratet aksepterer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Forurensningsforskriften er tilgjengelig på www.lovdato.no.

Klagemuligheter

Vedtaket kan klages inn til Miljødirektoratet etter reglene i kapittel VI i forvaltningsloven av partene i saken eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og opplysninger som kan ha innvirkning på saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

Det er viktig at en eventuell klage blir sendt inn innen fristen på tre uker. Etter denne fristen, kan det ikke regnes med at klagen vil bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget initiativ beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. §42 i forvaltningsloven. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages

Innsyn

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil også kunne gis på forespørsel.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Thomas Aurdal
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1

Tillatelse

Kopi til:

**MØRE OG ROMSDAL
FYLKESKOMMUNE
MATTILSYNET**

**MOLDE KOMMUNE
FISKERIDIREKTORATET
NATURVERNFORBUNDET I MØRE OG
ROMSDAL**

Postboks 2500

**Felles postmottak
Postboks 383**

**Rådhusplassen 1
Postboks 185 Sentrum
c/o Øystein Folden
Rasta 4**

6404 MOLDE

2381 BRUMUNDDAL

6413 MOLDE

5804 BERGEN

6630 TINGVOLL

Tillatelse etter forurensningsloven til AquaGen AS for lokalitet 12904 Merraberget i Molde kommune

Tillatelsen er gitt i medhold i lov av 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 26.09.2024 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	AquaGen AS
Beliggenhet/gateadresse	Havnegata 9, 7010 TRONDHEIM
Postadresse	c/o AquaGen AS, Industriveien 13, 7200 KYRKSÆTERØRA
Kommune og fylke	Molde kommune i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	964 367 701
NACE-kode og bransje	03.222 Produksjon av yngel og settefisk i ferskvannsbasert fiskeoppdrett

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Saksnummer	Lokalitetsnummer
2011.0169.T	2024/316	12904

Tillatelse første gang gitt: 10.05.2011	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Sist endret: 27.09.2024
--	--	----------------------------

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Thomas Aurdal
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	27.09.2024	1	Midlertidig økning av tillatelsens ramme fra 1 755 tonn til 2 630 tonn (gjelder to produksjonssykluser).
2	27.09.2024	-	Utført flere endringer for å oppdatere tillatelsen i tråd med utslippstillatelser av nyere dato

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av stamfisk i sjø. Maksimal tillatt stående biomasse er 2 630 for to produksjonssykluser. Etter to produksjonssykluser med biomasse over opprinnelig MTB (1 755 tonn), er MTB igjen på 1 755 tonn med mindre noe annet bestemmes i nytt vedtak. Tillatelsen er basert på en søknad som oppgir 2 000 tonn planlagt årlig produksjon med et forventet årlig fôrforbruk på 2 200 tonn.

Tillatelsen gjelder lokaliteten Merraberget og eventuell tilhørende landbase.

Lokalitetsdata

Lokalitet	Merraberget
Lokalitetsnummer	12904
Kommune	Molde
Lokalisering av anlegg	62° 47,036 N 008° 16,676 Ø

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ påvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jf. pkt. 2.3.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.6 Tiltakplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 12.4.

2.7. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til forurensning følger av punkt 12.1.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1 Organisk belastning

Fôrspill skal reduseres mest mulig.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Utslipp av fôr og fekalier fra anlegget skal ikke føre til at organisk materiale akkumuleres i sedimentet i overgangssonen over tid.

Dersom overvåking i henhold til NS 9410:2016 (jf. tillatelsen punkt 11.1), viser at tilstanden for bløtbunnsfaunaen i ytterkanten av overgangssonen (prøvestasjon C₂) er dårligere enn "god" eller tilstanden inne i overgangssonen (prøvestasjon C₃-C_n) er dårligere enn "moderat" og utslipp fra anlegget medvirker til dette, skal bedriften gjennomføre tiltak.

Nærliggende strandsone eller grunne områder² skal ikke være synlig påvirket av forurensning fra virksomheten.

3.1.2 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Utslipp av kobber og prioriterte miljøgifter som for eksempel kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE i fôrspill og fekalier er tillatt, men skal reduseres mest mulig i tråd med vilkår i pkt. 3.1.1 og pkt. 6. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk. Statsforvalteren vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemidler på lokaliteten er tillatt dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet.

Utslipp i forbindelse med klinisk uttesting av nye legemidler uten markedsføringstillatelse er ikke omfattet av tillatelsen.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at stoffer, som nevnt i vannforskriftens lister over prioriterte, andre EU-utvalgte eller vannregionspesifikke over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften, jf. pkt. 11.2.

3.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra landbasen, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.3 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

² Grunne områder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrlegges og dermed er synlige.

4. Utslipp til luft

4.1. Lukt

Akvakulturanlegget inkludert landbase skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig. Bruk av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense luktulemper.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget inkludert landbase skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulemper.

Frekvensen av gjenkjennbar plagsom lukt ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 prosent av timene i en måned (frekvens/hyppighet).

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten ved eventuell landbase skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2³, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder når bedriften bruker kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensileringskjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

6.1 Vurdering av substitusjon og alternative metoder for kjemikalier og legemidler

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

For å redusere behov for legemiddelbehandling plikter bedriften å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder for å redusere smitterisiko eller lakselus, som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog. Denne plikten gjelder ikke i de tilfeller der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel.

6.2 Impregnerte nøter

Ved rengjøring av nøter som er impregnert med miljøfarlige kjemikalier, skal det treffes tiltak for å minimere utslippene. Miljøfarlige kjemikalier er her definert som stoffer eller stoffblandinger som hvis de kommer ut i miljøet, vil kunne gi akutt skade og/eller langtidsvirkninger. Utslipp av slike impregneringsmidler skal overvåkes, jf. pkt. 11.2.

6.3 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal bedriften informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver behandling, om forhold som ha betydning for effektene av utslipp fra en legemiddelbehandling, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som ha betydning for spredning av utslippet.

7. Støy og lys

Akvakulturanlegget skal utformes og drives slik at støy- og lysulempen for omgivelsene begrenses mest mulig. Bruken av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense støy- og lysulempen.

⁴ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

7.1 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lør-/søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23- 07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB	50 dB	50 dB	45 dB	60 dB

L_{pAeqT} er gjennomsnittlig (energimidlet) nivå for variende støy over en bestemt tidsperiode, T .

L_{AFmax} er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport ved anlegget og eventuell landbase samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

Aktiviteter som er ekstra støyende og som vil pågå over flere dager, skal forhåndsvarsles til berørte naboer.

7.2 Lys

Lys som benyttes til vekstregulering skal ikke være direkte synlig fra omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

8. Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7 og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad sørge for å utnytte overskuddsenergi fra virksomheten internt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig og/eller medfører uforholdsmessig store omkostninger.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og journalføres, jf. pkt. 10.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven (se blant annet avfallsforskriften av 01.06.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 01.06.2004 nr. 931).

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt som mulig gjenvinnes på annen måte. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Bedriften skal redusere risiko for marin forurensning mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven⁵.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2. Håndtering av farlig avfall

9.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til omgivelsene. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder (jf. avfallsforskriften § 11-8). Som farlig avfall regnes blant annet kasserte nøtter som inneholder mer enn 0,25 prosent kobberimpregnering (Cu₂O), jf. avfallsforskriften § 11-2 fjerde ledd, jf. vedlegg 2 nr. 1.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. pkt. 2.7 Internkontroll og 12.3 Beredskap.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

9.2.2 Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk, avskjær og blodvann skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Ensilasjetanker skal dessuten ha et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Bedriften skal ha beredskap for å hindre forurensning i situasjoner med massiv fiskedød.

10. Utslippskontroll og journalføring

10.1 Utslippskontroll og journalføring

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn i utarbeidelse av program for utslippskontroll.

Program for utslippskontroll skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll og inneholde en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volumer (så langt det er mulig) og innhold. Programmet skal også inneholde en redegjørelse for hvordan bedriften beregner sine utslipp.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

Følgende punkter skal journalføres:

- Årlig produksjon (årlig biomasse)
- Årlig fôrforbruk (fôrets navn, konsentrasjon av stoffer nevnt i forskrift om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 og vannregionspesifikke stoffer)
- Årlig kjemikalieforbruk: kjemikalietype, produktnavn, mengde og forbruksperiode
- Årlig legemiddelforbruk: legemiddeltypen, produktnavn, mengde, forbruksperiode og tilbakeholdelsestid

- Impregnerte nøter: hva slags virkestoff impregneringsmiddelet nøtene er satt inn med inneholder og når og hvordan nøtene er grovrengjort
- Årlig ensilasje: mengde og til hvem dette er levert
- Henvendelser fra personer som oppgir at de opplever lys-, støy- eller luktulempet fra driften, inkludert fra transport, lasting og lossing, og hendelser som kan forårsake slike ulemper: tidspunkt mulig årsak og navn, adresse og telefonnummer til personer som har meldt fra.
- Rapporter fra gjennomførte miljøundersøkelser
- Energiforbruk.

Journalen skal oppbevares i 5 år.

10.2 Rapportering til Statsforvalteren av utslippsrelevante data

Bedriften skal rapportere utslippsrelevante data på den måten Statsforvalteren bestemmer.

Det skal som et minimum innen 1. mars hvert år rapporteres følgende miljødata fra foregående år til Statsforvalteren:

- Årlig biomasse
- Årlig fôrforbruk i kilo og fôrtype
- Fôrets handelsnavn og eventuell konsentrasjon av stoffer som nevnt i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 og vannregionsspesifikke stoffer
- Årlig forbruk av legemidler: type, produktnavn, mengde og forbruksperiode
- Impregnerte nøter: virkestoff (type og konsentrasjon) og mengde
- Årlig ensilasje: mengde og til hvem dette er levert.

11. Miljøovervåking og utredninger

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor. Bedriften skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det er behov for andre miljøundersøkelser i tillegg. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen. Bedriften må selv iverksette tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

Bedriften plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Statsforvalteren finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten, jf. forurensningsloven § 51. Bedriften kan også bli pålagt å delta i et felles overvåkningsprogram i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking.

11.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning, C-undersøkelse

Bedriften skal sørge for at trendbaserte C-undersøkelser i henhold til norsk standard NS9410:2016 gjennomføres. Undersøkelsene skal gjennomføres av et uavhengig, akkreditert

organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 kjemiske analyser, P21 Taksonomi og P32 faglige vurderinger og fortolkninger.

Det skal utarbeides en rapport fra den enkelte undersøkelse senest 6 måneder etter at feltundersøkelsen er gjennomført. Rapporten skal utarbeides i henhold til NS9410:2016, inneholde en faglig vurdering av miljøpåvirkning fra anlegget og eventuelle anbefalte utbedrende tiltak og sendes inn til Statsforvalteren så snart rapporten foreligger.

11.1.1 Oppfølgende undersøkelser ved redusert tilstand

Hvis C-undersøkelsen i henhold til NS9410:2016 viser redusert miljøtilstand ved at den økologiske tilstanden i C2 er dårligere enn god eller at summen av indeksene for de sammenslåtte stasjonene i overgangssonen (C3, C4, osv.) er dårligere enn moderat, skal bedriften gjennomføre oppfølgende undersøkelser i henhold til en plan. Denne planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering senest to måneder etter at rapport fra C-undersøkelsen foreligger.

11.1.2 Tiltak av uakseptabel bunnpåvirkning

Dersom de oppfølgende undersøkelsene iht. pkt. 11.1.1 viser at utslipp fra virksomheten bidrar til den reduserte miljøtilstanden i overgangssonen, skal det utarbeides en tiltaksplan og gjennomføres tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren innen to måneder etter at resultatene fra oppfølgende undersøkelser foreligger. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

11.2 Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

11.2.1 Undersøkelse av stoffer i forbindelse med C-undersøkelsen i pkt. 11.1

Når det gjøres C-undersøkelser iht. pkt. 11.1 skal det samtidig tas en sedimentprøve på samme måte ved merdkant nedstrøms i hovedstrømretning. Sedimentprøven fra merdkant og en sedimentprøve fra hver prøvestasjon i C-undersøkelsen skal analyseres for innhold av stoffer som nevnt i forskrift av 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 som har blitt sluppet ut på lokaliteten etter forrige undersøkelse. Dersom det har blitt sluppet ut betydelige mengder av vannregionspesifikke stoffer, skal prøvene også analyseres for innhold av disse stoffene. Sedimentprøven fra merdkant skal i tillegg analyseres for følgende støtteparametere: partikkelfordeling, totalt organisk materiale, totalt organisk karbon og totalt nitrogen.

Prøvetaking skal utføres av et akkreditert organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analysen.

Resultatene av undersøkelsen skal sendes inn på den måten Statsforvalteren bestemmer så snart de foreligger.

11.2.2 Ytterligere undersøkelser ved overskridelse av grenseverdier

Det skal gjøres ytterligere undersøkelser dersom undersøkelsene av stoffene, jf. pkt. 11.2.1 fra prøvestasjon C2 overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse II i veileder M-608-2016 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sedimenter og biota*. Det samme gjelder dersom konsentrasjonen av stoffer fra en av de øvrige prøvestasjonene overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse III.

Det skal utarbeides en plan for undersøkelsene som skal gjøres i samsvar med veileder M-409/2015 *Risikovurdering av forurenset sediment* og veileder 02:2018 *Klassifisering av miljøtilstand i vann*. Undersøkelsene skal gjøres for å vurdere utbredelsen av forurensningen, om det er sannsynlig at den skyldes driften av akvakulturanlegget og, i så fall, hvilken miljørisiko forurensningen representerer.

Prøvetaking skal utføres av et kompetent organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analysen.

Planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering senest to måneder etter at resultatene fra undersøkelsen foreligger.

Resultatene av de ytterligere undersøkelsene skal sendes inn til Statsforvalteren så snart de foreligger.

11.2.3 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Bedriften skal utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden dersom de ytterligere undersøkelsene, jf. pkt. 11.2.2. viser at det er grunn til å tro at utslipp fra virksomheten av stoffer som nevnt i vannforskriftens vedlegg VIII C og D nr. 2 eller vannregionspesifikke stoffer, bidrar til at vannforekomsten ikke vil nå miljømål fastsatt i medhold av vannforskriften, eller at gravende bunndyr ikke kan eksistere i anleggssonen, overgangssonen eller resipienten for øvrig.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalterne innen to måneder etter at resultatene fra tilleggsundersøkelsene foreligger. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

11.3 Strandsoneundersøkelse

Bedriften skal sørge for at det årlig gjennomføres en enkel befarings av utsatt strandsone for å avdekke om den er synlig påvirket av avfall eller forurensning fra anlegget. Både synlig forurensning, f.eks. i form av fett eller oljefilm, og effekter av forurensning som kan tilskrives virksomheten, f.eks. algevekst, skal registreres. All miljøpåvirkning som kan tilskrives virksomheten skal dokumenteres med tekst og bilder. Avfall inkludert marin forsøpling er regulert i pkt. 9.1.

Bedriften skal utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltak i henhold til plan for å bedre miljøtilstanden dersom befaringsen viser at strandsonen er synlig påvirket av forurensning fra akvakulturanlegget. Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

11.4 Makroalgeundersøkelse

Bedriften skal, dersom overgangssonen inneholder strandsone eller grunne områder (under 30 m, tidvis tørrlagt), overvåke tilstanden til makroalger i strandsonen og grunne områder⁶ iht. veileder 02:2018 klassifisering av miljøtilstand i vann.⁷ Bedriften skal lage en plan for sin overvåkning som skal sendes inn til Statsforvalteren så snart som mulig.

11.5 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø

Resultatet av miljøundersøkelser som gjennomføres iht. pkt. 11 skal sendes fortløpende til Statsforvalteren.

Under gis en enkel oversikt over hva som skal sendes inn. Nærmere informasjon om hva som skal sendes inn og hvilken frist som gjelder er spesifisert i underkapitlene til punkt 11.

1. Rapport fra C-undersøkelse, jf. pkt. 11.1. Eventuelt også ytterligere undersøkelser og tiltaksplan, jf. pkt. 11.1.1 og 11.1.2.
2. Rapport fra undersøkelse av stoffer, jf. pkt. 11.2.1. Eventuelt ytterligere undersøkelser og tiltaksplan, jf. pkt. 11.2.2 og 11.2.3.
3. Ev. tiltaksplan for strandsonen, jf. pkt. 11.3.
4. Plan for makroalgeundersøkelse, jf. pkt. 11.5.

Resultat fra undersøkelsene som gjennomføres iht. punkt 11 (unntatt 11.3 strandsoneundersøkelse) skal fortløpende registreres i databasen Vannmiljø⁸. Data leveres på Vannmiljø's importformat, Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og /eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom, etc. og fremtidige klimaendringer.

⁶ Grunnområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrlegges og dermed er synlige.

⁷ NS-EN ISO 19493:2007 Vannundersøkelse—Veiledning for marinbiologisk undersøkelse av litoral og sublitoral hard bunn.

⁸ Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av forurensning fra virksomheten.

12.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 12.1. Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

12.3.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a) organisering av beredskapen
- b) nødvendig beredskapsutstyr
- c) nødvendig mannskap
- d) responstid.

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.3.2 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.3.3 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.3.4 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift (*Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning* av 09.07.1992, nr. 1269).

13. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokalitet og eventuell landbase settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Listen blir fortløpende oppdatert og bedriften plikter å holde seg oppdatert: [Den norske prioritetslista for kjemikalier - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
------------------------------	--------

Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler:

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder	PFOS, PFOS-relaterte
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder	PFHxS, PFHxS-relaterte
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA,

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
---	------

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylfenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350
